

B.G. Nem hiszem, hogy ebből a dologból tömegmozgalom lesz, de valószínűleg sokan beleszorgolnak az egészbe, és tapasztalatokat szereznek egy olyan életkorban, amikor minden fokozott sullyal esik latba, s a fene tudja, mivel gazdagodnak. De azt hiszem, bárhová kerülnek, bármelyik skatulyájába a munkanegosztásnak, bármelyik polcára a kialakult strukturának, az az egy-két élmény dolgozni fog bennük..., vagy nem.

/Készítette: Váradi Mónika/

FALUJÁRÁS '81

Lassan már hagyománnyá válik, hogy az egyetemisták a 2. félév elején téli népművelési gyakorlatra indulnak. Nem tudom, mi lehet az oka, hogy a JATE bölcsészkaráról tavaly öten, ebben az évben pedig csak 1./egy/ hallgató vette igénybe ezt a nagyszerű lehetőséget, 10 nap alatt betekintést lehet nyerni egy falu életébe, meg lehet ismerkedni a jelentősebb gondokkal, problémákkal, ki lehet próbálni, hogy egy falura kerülő értelmiségi milyen módon illeszkedik be a község életébe, stb. A tanárnak készülők egy része mindenképpen falura kerül, nem árt előre megismerkedni a falusi pedagógus életmódjával, lehetőségeivel sem. A felsoroltakon kívül még természetesen rengeteg dolog van, ami miatt hasznos a 10 napos gyakorlat - ismeretségek, barátságok kialakulása, szórakozás, és még lehetne sorolni. Különösen azoknak kellene élni a lehetőséggel, akik egész életüket városban töltik. Nekik kellene kilépni a városi életformából, hogy mást is lássanak, csináljanak - ha csak 10 napig is.

Jobb lenne, ha a diákok is beleszólhatnának valamilyen módon azoknak a községeknek a kiválasztásába, ahová majd gyakorlatra mennek. Nekem mindkét alkalommal jó tapasztalataim voltak, de ennek az is lehetett az oka, hogy olyan helyekre kerültem, amelyek megyei szinten kiemelkedően jók /Tótkomlós, Nagynágoos/. A megyei tanácsok előzetes tájékoztatása után közösen kellene kiválasztani azokat a helyeket, ahová érdemes, ahová kell menni. A gyakorlat után írott dolgozat, beszámoló formáját is meg kellene változtatni. Több értelme lenne a mostaninál /a gyakorlaton résztvevők közösen írják egy dolgozatot 4-5 oldalas terjedelemben, általában a községről/ az egyéni dolgozatoknak, és annak, hogy ki-ki érdeklődési körének megfelelő témát válasszon dolgozata központi részéül. Iskolaügyet, ifjusági klub helyzetét, a népművelés problémáit, az ingázást, stb. Így értékesebb, és nem általánosságokat, frázisokat ismételtető dolgozatok születnének /falutörténet - KISZ-élet - tsz - iskola - műv. ház - szórakozás - munkalehetőségek - és kész a beszámoló/.

Persze mindehhez az kell, hogy a jövőben ne egy, ne öt, hanem sokkal több bölcsész legyen, aki kipróbálja, hogy milyen 10 nap falun.

/Mórocz Károly/

+ + +

GALGÓCZYNÉ BARÁT ERZSÉBET FELSZÓLALÁSA AZ EGYETEMI KÜLDÖTTGYÜLÉSEN

Tisztelt Küldöttgyűlés!

Az egyetemi bizottság beszámolójának a KISZ helyzetelemzését megkísérlő gondolataihoz szeretnék néhány kiegészítést fűzni. Az alapszervezeti taggyűlések kongresszusi levélvitája is megerősítette bennem egy ilyen hozzászólás szükségességét.

Először hadd idézzem az egyetemi beszámoló ide kapcsolódó mondatátit.

"A KISZ társadalmi szerepének, pozíciójának erősödésével nem járt együtt egyetemünkön sem tömegbefolyásának növekedése, sőt, azzal el-
lentétes tendencia figyelhető meg. Ennek okai ... végső fokon a ma-
gyar társadalom és a felsőoktatás jelenlegi fejlődési fázisára vezet-
hetők vissza."

Ugy gondolom, hogy a beszámolóknak meg kellett volna kísérelnie a KISZ
jelenlegi állapotát kiváltó társadalmi okokat feltárni, VAGY legalább
néhány vitára készítő elgondolást megfogalmaznia. Annál is inkább,
mert erre a kongresszusi levél nem tesz kísérletet, ezért roppant
fontos lenne, hogy a helyi rálátási lehetőségeket felhasználva leg-
alább mi magunk, kezdeményezzük, kíséreljük meg ezt megvitatni.

A levél súlyos hibájának tartom, hogy a benne megfogalmazott nehéz
és felelősségteljes feladatokhoz egy jól működő - csak itt-ott kor-
rekcióra szoruló - KISZ szervezetet, egységes tömegbázist tételez
eleve föl. Valóban igaz, ezeket a feladatokat /még ha sokszor nem is
fogalmazódnak meg konkrétan, csak a napi politikai zsargon, a bevett
fordulatok szintjén/ tömegbázis nélkül nem lehet végrehajtani.

Ezért azt kell mondjam, ha a kongresszus nem próbálja meg ezt az
alaplépést, azaz a helyzetelemzést, mely a levélből kimaradt, meg-
tenni, a további irányjelölés és értelmét, valóságértékét veszíti
el. S újabb öt évre odázódik el az a fontos és nagy szakértelmet,
körültekintést igénylő feladatunk, mely, hangsúlyozom: minden továb-
bi elgondolás, cselekvés elsődleges, alapvető feltétele. Hiszen a
beszámolóok sora arról a súlyos problémáról adnak hírt, hogy az alap-
szervezeti munka kiürült, nem életképesek ezek a szervezetek, sőt,
a beszámoló másodlagos kötöttségekről beszél már. Ez a jelenség pe-
dig éppen a KISZ haladásának elgondolkozató és figyelmeztető tüne-
te. Hogyan vállalhatnánk felelősséggel egy ilyen irányba haladó
szervezettel a levél-megfogalmazta társadalmi feladataink végrehaj-
tását? Azaz, véleményem szerint be kell látnunk, hogy amikor a KISZ
vezetőségek és az alapszervezetek, a tagok közötti szakadásról, el-
távolodásukról, a kiürült alapszervezeti keretéről beszélünk: a
KISZ problémájáról van szó, s hogy ezek ismeretében ilyen maximális
programot nem tudunk megvalósítani.

Olyan célrendszert kellene felállítanunk, mely a "másodlagos közös-
ségekbe" szerveződő emberek igényeit, érdekeit fejezi ki. Ennek ér-
dekében sokkal tágabb teret kell biztosítanunk a KISZ tagok köréből,
az alulról jövő elgondolásoknak. Ezeket a vezetőségeknek meg kell
találniuk, fel kell használniuk. A spontán törekvésekkel szembeni
tűrőhatárunk ugyanis a rendszer belső stabilitásának alapvető fok-
mérője. Ezért ha eredményesen akarjuk a tömegek pozitív hozzáállá-
sát, a KISZ, a KISZ tevékenység tekintélyét visszaszerezni, megte-
remteni végre a regionális, a rétegérdekek érvényesítésére, egyszé-
tetésére kellene szervezetünknek koncentrálnia, hiszen nem egysé-
ges arcolatu, érdekeltsgű emberek halmazával van dolgunk. Annál is
inkább ebbe az irányba kellene haladnunk, mert a gazdasági életben
már bebizonyosodott, ez a járható út. Hiszen nem a szervezetségi
mutatók, a "mennység" jelentenek problémát, hanem hogy ezt a töme-
get milyen cél érdekében tudjuk megmozgatni. Mert az oly sokat han-
goztatott "passzivitás" vádjával csak a felelősséget háritottuk el
magunktól, a probléma megoldásától csak eltávolodtunk. Mert sokkal
inkább azt kell megvizsgálnunk, miért lettek passzivak, érdektele-
nek az emberek, miért nincs tömegbázisa még a pozitív eredményeink-
nek sem? Világosan fel kell tárni azokat a történelmi folyamatokat,
melyek a társadalmi életben lejátszódtak és lejátszódnak ma is. Mi-
lyen erővonalak, mozgások implikálják ezt a társadalmi, nem pusztán
KISZ-es reagálást. Ugyanis a KISZ-en belüli jobbitó szándékok, törek-
vések a társadalmi helyzetelemzés nélkül reménytelen, sikértelen
vállalkozásnak bizonyulnak.

Ebben a döntő fontosságú munkában várom, hogy a kongresszus megtegye az első lépéseket, a lévelből kimaradt lényeges elemzéseket, a valós helyzettel számotvető irányadást végezze el.

EGY RIPORT FOLYTATÁSA

/Kísérlet a távolságok megközelítésére - beszélgetés
Borsi Józseffel/

A Gondolatjel 3. számában elsősöktől kérdeztem meg azt, mi a véleményük a KISZ-en belüli reformtörekvésekről. Hogy válaszolna erre a kérdésre egy nyilván sokkal több tapasztalattal rendelkező negyed-éves?

- Az én véleményem szerint /és most mindenről csak a saját véleményemet szeretném elmondani/, ennek a mozgalomnak kettős értelme van. Az egyik, a pozitív, az, hogy szegedi diákéveim alatt most először tapasztaltam, hogy megindult valami, hogy vannak emberek, akik érdeklődnek, és nemcsak érdeklődnek, de megoldást keresnek és javasolnak olyan kérdésekben, amelyek bennünket /diákokat/ érintenek, s amelyek egyúttal társadalmunk problémáit is képezik. A hiányosságot abban érzem, hogy az egészben nem volt egyfajta egységes koncepció, túl nagy területet akart átfogni, nem volt kellő átlátás, még azok részére sem, akik az egészet kezdeményezték. Ennek következtében, noha ez az előbbinek talán ellentmond, sok fontos kérdés is kimaradt. Például olyanok, amelyek a polgári demokratikus országok egyetemlein már megvalósultak: a menza diákirányítása, az egyetem szervezeti felépítésének kérdése, diákok támogatása kulturális cikkek vásárlásában, önkormányzat, stb... Ugyanakkor abba a hibába estetek /ami szerintem már a KISZ hiányossága is volt/, hogy csak a saját gondjaitokkal foglalkoztatok. Nem tártatok ki általánosabb kérdésekre, pedig a mi problémáink összefüggnek, sőt, következményei általánosabb társadalmi problémáknak.

Egy félmondatban kitértél a KISZ-beni hiányosságokra is. Ez a kérdés hogy fogalmazódott meg benned az elmúlt évek tapasztalatai alapján?

- Szerintem a KISZ-nek jóval több demokráciát igénylő és birtokoló szervezetnek kellene lennie, ami jelen pillanatban még hiányzik. Példa erre a küldöttgyűlések "javaslatlistái", amelyek minél feljebb kerültek, annál inkább megnyesegették őket, mondhatnám megszabadtották őket a valódi ütközőpontjaiktól, melyek feltételei voltak annak, hogy mindezt "fent" komolyan is fogják venni. Vagy itt van például a kari küldöttgyűlések után mindenütt kialakult és elterjedt légkör, a "meddig lehet elmenni" állandó keserű leckéje, a fenyegetések, a megtorlástól való félelem, amely jellemzőnek bizonyult akkor is, ha alaptalan is volt...

Ha említetted a demokráciát, akkor hadd kérdezzem meg, hogy szerinted miben áll vagy bukik egy ifjúsági szervezet demokráciája?

- A válasz előtt csupán annyit, hogy rendkívül elterjedt dolog manapság uton, utfélen a demokráciát emlegetni, fent-lent egyaránt, anélkül, hogy bárki meg tudná mondani, valójában mit is jelent ez a szó. Van-e még egyáltalán értelme ennek a szónak, vagy ha van, az országoként változó, hisz akár keleten, akár nyugaton, mindenütt egy állítólagos demokrácia építéséről beszélnek. Egy demokratikusan felépített intézményben szerintem kell lenni egy olyan szervezetnek, eszköznek, fórumnak, amely a hatalom ellenőrzését végzi, vagyis meggátolja mindenfajta eltorzulás kialakulását.

Visszatérve az ifjúsági szervezethez, szerintem annak mindenképp egy alulról felfelé épülésen kell alapulnia. Munkáját a belső igényből fakadó szükségességnek, és nem felülről meghatározott operatív elvek végrehajtásának kellene irányítania. Az újításnak, a job-